

OT OPTIMA TELEKOM D.D. ovim putem iznosi svoje komentare u sklopu javne rasprave redom kako slijedi:

OT PRIMJEDBE I KOMENTARI

1. U članku 1.5. Standardne ponude je naznačeno vremensko razdoblje primjene Standardne ponude na način da se da se ista primjenjuje od dana objave. Smatramo da bi trebalo posebno naznačiti da se ista primjenjuje od dana 01. 10.2009. godine, odnosno od dana 01. 01. 2010. godine, na način kako je to istaknuto u članku 1.6. SP -a. Na taj način bi se izbjegle dvojbe oko primjene Standardne ponude, odnosno mogućnosti primjene mimo regulatornih odluka Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije.
2. U članku 1.9. stavku 4. Standardne ponude propisuje se vremensko razdoblje korištenja usluge ADSL TRANSPORT na način da je propisano da se usluga ADSL TRANSPORT može koristiti do sklapanja ugovora o korištenju usluge veleprodajnog širokopojsnog pristupa. S tim u svezi, prijedlog Optime bi bio da se ovaj stavak nadopuni na način da se iza riječi pristupa dodaju riječi: "između HT i Operatora korisnika".
3. Nadalje, smatramo da je potrebno preformulirati članak 3.8. 3. Standardne ponude na način da je HT dužan naknaditi operatoru korisniku štetu koja bi eventualno mogla nastati radi izmjena tehničkih parametara od strane HT-a.
4. U članku 4.3.2. Standardne ponude kojom se definiraju razlozi za odbijanje zahtjeva, odnosno trajno privremeno obustavljanje pružanja usluge potrebno je izvršiti promjene stavka 2. na način da se izmjeni rečenica: "ako u trenutku podnošenja Zahtjeva za pristupne kapacitete ili Zahtjeva za pojedinačni ADSL pristup operator korisnik ima dospjela dugovanja prema HT-u za pružene usluge". Optima smatra da bi trebalo precizirati na koja dospjela dugovanja se stavak 2. odnosi. Tim više što bi se moglo pretpostaviti da HT može odbiti zahtjev ukoliko operator korisnik ima dospjela dugovanja po bilo kojoj osnovi, što nije u skladu sa važećim obveznopравnim propisima..
5. U dijelu Standardne ponude kojom se definiraju cijene usluga veleprodajnog širokopojsnog pristupa Optima iznosi nekoliko komentara. Prije svega, smatramo da su pojedine cijene previsoke, osobito cijene za najam sučelja za pristup HT-ovoj mreži. S tim u svezi predlažemo

smanjenje istih na razinu iznosa pravičnih cijena, odnosno tražimo ukidanje naplate istih. Ujedno ističemo kako su cijene za sučelja izražene po brzinama nedovoljno precizno izražene, te smatramo da bi se umjesto iskazivanja istih po brzinama cijene trebale oblikovati po linijskim brzinama sučelja.

6. Optima nadalje smatra da iz Cjenika iz članka 5.1.6. Standardne ponude nije razvidan iznos cijene preseljenja korisnika sa ADSL transporta na bitstream uslugu. S tim u svezi, Optima smatra da ukoliko se pod cijenom preseljenja ADSL pristupa podrazumijeva i cijena preseljenja ADSL transporta na bitstream (iznos od 50,00 kuna) da je ta cijena neopravdano visoka i općenito sporna. Tim više što HT nema nikakav stvaran trošak aktivacije usluge pristupa na postojećem korisniku, nakon što jednom uspostavi bitstream uslugu za pojedinog operatora korisnika na IP razini. Trošak od 50,00 kuna bi trebao iznositi 0,00 kuna. Ukoliko ovaj trošak ostane definiran bilo kakvom cijenom, potrebno ga je detaljno obrazložiti, odnosno navesti koje sve točno poslove HT obavlja za tu cijenu.
7. Ujedno smatramo da je cijena ADSL pristupa za nove korisnike u iznosu od 81,15 kuna previsoka, te u tom smislu predlažemo da se navedena cijena smanji na iznos od 31,15 kuna. Ukoliko ovaj trošak ostane definiran bilo kakvom cijenom, potrebno ga je detaljno obrazložiti, odnosno navesti koje sve točno poslove HT obavlja za tu cijenu.
8. U članku 8.5.1.2. Standardne ponude koji se odnosi na postupak prijave kvara potrebno je preformulirati stavak 2. na način da bi trebalo naložiti obvezu HT-u implementacije aplikativnih sučelja za pristup podacima, odnosno za povezivanje IS-a HT-a i Operatora (**npr. XML-RPC**) ili omogućiti vezu IS-IS (Informacijski Sustav), umjesto Čovjek-Sustav što bi svakako trebalo pomoći u učinkovitosti i ubrzanju samog procesa. Ujedno smatramo da bi ovo tehničko rješenje trebalo implementirati u svim standardnim ponudama HT-a umjesto dosadašnjih tehničkih rješenja. Također, HT bi trebao učiniti dostupnim podatke o lokacijama DSLAM-a i područja koja pokrivaju, te slobodne kapacitete na pojedinom DSLAM-u, čime bi se postigla transparentnost i osigurala nediskriminacija.
9. Ujedno smatramo da je potrebno odrediti područja odgovornosti, tijek i način naplate otklanjanja kvarova kod krajnjih korisnika. Prijedlog je da HT-ovo područje odgovornosti uključuje i kućnu instalaciju sve do (uključivo) i djelitelja (splitter). Čak i tada treba definirati da li operator korisnik u sumnji da je kvar na strani HT-a upućuje krajnjeg korisnika da se obrati HT-u ili sam šalje zahtjev HT-u za otklanjanjem kvara, te u tim slučajevima na koji način HT naplaćuje i od koga izlaske na teren. Naime, ovdje će korisnik operatora korisnika biti pretplatnik HT-a što znači da svaki operator u nekom svom području odgovornosti treba štiti svoje korisnike. Nejasno razrađen odnos u ovom segmentu mogao bi se ozbiljno odraziti na percepciju kvalitete usluge od strane krajnjeg korisnika.

Pogrešno bi bilo povlačiti paralelu s CPS uslugom, obzirom da su prirode mogućih kvarova i načina otklanja kod te usluge vrlo jednostavne u odnosu na složene usluge koje se planiraju pružati putem usluge bitstreama.

10. Nadalje smatramo da bi trebalo izmijeniti članak 8.7. 1. Standardne ponude kojim se definira institut trajne obustave usluge Operatora korisnika u slučaju kad HT zaprimi zahtjev krajnjih korisnika za maloprodajnu uslugu širokopojsnog ADSL pristupa. Promjena bi se sastojala u tome da HT može obustaviti uslugu operatoru korisniku samo u slučaju ako se realizira zahtjev krajnjeg korisnika, a ne samo na temelju što se zaprimio zahtjev krajnjeg korisnika. Ujedno smatramo da je potrebno da se o trajnoj obustavi prethodno obavijesti krajnji korisnik.
11. U članku 12. Standardne ponude kojom se definira postupak migracije operatora korisnika s usluge ADSL transport na uslugu bitstreama, smatramo da bi se osim migracije sa ADSL pristupa na ULL, odnosno na pristup izdvojenoj lokalnoj petlji trebao definirati i obrnuti smjer, odnosno sa migracija korisnika sa ULL-a na ADSL pristup, što bi svakako trebalo definirati.
12. Vezano uz postupak prelaska sa ADLS TRANSPORTA na usluge bistream, potrebno je jasnije definirati na koji način će se u prijelaznom razdoblju omogućiti prelazak s jedne usluge na drugu uslugu. S tim u svezi smatramo da je potrebno jasnije naznačiti da li se tu radi o pristupu putem iznamljenih ili vlastitih vodova. Ovo je osobito važno iz razloga što bi u navedenom prijelaznom razdoblju moglo doći do dupliranja troškova, obzirom da postoji mogućnost da se operatoru korisniku naplate vodovi za korištenje ADSL transport usluge, a onda i pristupni vodovi za uslugu bitstreama. Takva naplata bila bi neopravdana pa bi radi sprečavanja daljnjih nejasnoća bilo bolje da bude jasnije i definiran sam postupak.
13. Nadalje ostaje upitna obveza operatora korisnika da dostavi HT-u šestomjesečna predviđanja količine ADSL pristupa i pristupnih kapaciteta prilikom potpisivanja Ugovora za veleprodajnu širokopojsnu uslugu HT-a. Smatramo da je navedeni rok predviđanja predugačak te bi se trebalo regulirati kao tromjesečna obveza.
14. Smatramo da je u samoj SP propušteno definiranje razloga za odbijanje zahtjeva krajnjih korisnika, što bi svakako trebalo detaljno definirati.
15. U članku 3.7. Standardne ponude je definirano da se posebni kanali za IPTV uslugu mogu zakupiti samo kao dodatak uslugama veleprodajnog širokopojsnog pristupa namjjenjenog internet usluzi. S tim u svezi, smatramo da bi trebalo omogućiti zakup kanala za IPTV uslugu neovisno o usluzi interneta, tim više što HT na maloprodajnom razini nudi pakete koji uključuju opciju telefon + IPTV bez da korisnik mora ugovoriti pristup internetu.
16. Smatramo da bi HT trebao sukladno načelu slobodnog pristupa informacijama trebao omogućiti informacije operatorima korisnicima o dostupnim DSLAM-ovima na način da podatke o raspoloživim

- portovima daju unaprijed i to na svojim RSS-ovima.
17. Ujedno smatramo da bi trebalo naglasiti da još uvijek nije donesena odluka o utvrđivanju veleprodajne cijene BITSTREAM pristupa na IP razini temeljem bakrene parice primjenom % X. S tim u svezi, ponavljamo naše primjedbe iznesene u prijašnjoj javnoj raspravi koji se tiču određivanja pojma maloprodajne cijene. Tim više što HT ima različite pakete za privatne i poslovne korisnike. S druge strane model izračuna "maloprodajna cijena-X" nije primjenjiv na sve usluge univerzalno, obzirom da postoje usluge koje nisu usporedive-pristup internetu i pristup širokopojsnog pristupa internetu koji bi za pojedine usluge trebao isključiti troškove prometa prem ISP prometu.
  18. S druge strane, predlažemo da se u Standardnu ponudu ugradi obveza prema kojoj je HT dužan o početku promotivnih akcija obavijestiti operatore korisnike koji koriste veleprodajne usluge bitstream pristupa, te im ponuditi promotivne uvjete na veleprodajnoj razini, a kako bi operatori, mogli ponuditi iste promotivne uvjete krajnjim korisnicima. Smatramo da bi ugradnja ove obveze pomogla u ostvarenju kvalitetne tržišne utakmice i konkurencije.
  19. Također smatramo da bi trebalo u članak 8.5.1.7. Standardne ponude iza riječi "smetnje" umetnuti zarez i dodati slijedeće:" pri čemu se za prijave smetnji podnesene u petak ili u blagdan neradni dani smatraju kao radni dani". Smisao ove primjedbe je zaštita interesa krajnjih korisnika i operatora gdje bi se izbjegla situacija da postupak po prijavi kvara podnesenoj u petak započne tek u slijedeći utorak. Na ovakav način bi se takve situacije mogle kvalitetno izbjeći.
  20. Ujedno smatramo da bi bilo potrebno izmijeniti odredbu članka 8.5.3. na način da se umjesto brojke "24" stavi rečenica "72", što se odnosi na vrijeme u kojem se moraju unaprijed najaviti planirani prekidi u mreži.

Nastavno na sve gore izneseno, ističemo kako i dalje ostajemo kod svih komentara iznesenih u sklopu Javne rasprave „Odluka o utvrđivanju veleprodajne cijene bitstream pristupa na IP razini na temelju bakrene parice primjenom % X. S tim u svezi, molimo da se isti uzmu u razmatranje i u sklopu ove Javne rasprave.

OT-Optima Telekom d.d.
ZAGREB b-1